

КИР БУЛИЧОВ

ЗАКОНЪТ ЗА ДРАКОНА

Част 5 от „Доктор Павлиш“

Превод от руски: А. Грозданова, 1977

chitanka.info

„... Цяла Африка е пълна със слонове, лъвове, барсове, камили, маймуни, змии, дракони, щрауси, казуарини и много други люти зверове, които са омръзнали не само на пътешествениците, но и на самите жители...“

Иван Стафенгден,
„География“, С.
Петербург, 1753 година

1.

Десет секунди преди да го извикат на мостика по вътрешния телефон, Павлиш бе вече буден. Събуди се, защото работеха серводвигателите. Ако не си живял дълги месеци във вътрешността на гигантския пумпал, който стремително се върти във вакуума, почти недоловимото бучене на серводвигателите няма да предизвика тревога. Но без да знае още какво е станало, Павлиш седна на койката и със затворени очи се ослуша. А след десет секунди репродукторът щракна и се чу гласът на капитана:

— Павлиш, елате при мен.

Капитанът произнесе думите сухо и набързо, сякаш беше зает с нещо съвсем друго, когато ръката му бе натиснала копчето за повикване. Откъснал се бе от работата само дотолкова, доколкото да произнесе четирите думи.

Отново щракване. Тишина. Само настойчиво и тревожно, като едва чуваща се пожарна сирена бучат серводвигателите — корабът променя курса си.

В щурманското ъгълче на мостика светеше. Глеб Бауер бе отворил звездния атлас и бе затиснал с него куп навигационни карти. Капитанът стоеше до пулта и пушеше, слушайки по телефона старши механика. После каза:

— Трябва да се направи така, че да стигне. Не можем да се бавим.

— Здравей, докторе — каза Глеб.

Павлиш надникна през рамото му и видя обемната фотография на някаква планета върху страниците на звездния атлас. През вихрите на циклоните на снимката прозираха зелени и сини петна.

— Какво се е случило? — запита той тихо, за да не отвлича капитана.

— Взимаме болен. Извънредно повикване — отвърна Бауер.

Капитанът набираше по пулта данните, които му бяха предали механиците.

— Ще успеем — каза накрая той.

Отдръпна се от пулта и посочи на Павлиш изтритото „капитанско“ кресло, в което не сядаше никога, но като домакин винаги предлагаше на посетителите. „Да попаднеш в креслото“ означаваше сериозен и не винаги приятен разговор.

— Седнете и прочетете това, което сме получили от тях. Малко е наистина, но вие ще разберете.

Павлиш започна да чете сините ленти на гравиграмите.

„База–14 до космическия кораб «Сегежа». Бързо.

Станцията на Клерена иска медицинска помощ. Освен вас в сектора няма никой. Съобщете възможностите.“

Втора гравиграма:

„База–14 до космическия кораб «Сегежа». Бързо.

На запитването ви отговаряме. Връзката с Клерена неустойчива. Подробности неизвестни. Даваме сигналите на станцията. Ако не можете да окажете помощ със свои сили, информирайте базата.“

Третата гравиграма бе от Клерена.

„Радваме се, че успяхме да се свържем. Има пострадали. Лекарят в тежко положение. Желателна евакуация. На станцията спасителен катер. Можем да посрещнем на орбита“.

В следващата гравиграма Клерена съобщаваше данни за мястото и времето на срещата, после текст, който се отнасяше пряко до Павлиш:

„... На въпроса ви за състоянието на останалите съобщаваме: ще се справим със свои сили. Предложението да изпратите лекар приемаме с благодарност. Работим при сложна обстановка. Докладът ще изпратим с катера.“

Капитанът видя, че Павлиш дочита последния лист.

— Извинете — каза той, — че не ви събудихме веднага. Решихме, че няма да откажете. Подарихме ви половин час сън — царски подарък.

Павлиш кимна.

— Впрочем, не е късно да откажете...

— Ако се двоумиш — намеси се Бауер, — с удоволствие ще те заместя. Аз дори по приличам на доктор. За тази роля ти изглеждаш твърде лекомислен.

— Кога е срещата с катера? — залита Павлиш.

— Довечера. В двадесет и двадесет.

— А характера на раняването на лекаря... и за какви мъчнотии става дума?

— След половин час отново ще се свържем с тях. Ще се справи ли Милош тук без теб?

— През лятото той изкара курсовете за преподготовка. Освен това имаме добра апаратура и постоянна връзка с базата — винаги може да се получи консултация.

— Така си и мислех — каза капитанът с облекчение.

— Колко време ще прекарам там?

— Два месеца — отвърна капитанът. — Ако работата е лоша, ще трябва да закрием станцията.

2.

Още щом съобщиха, че катерът се е вдигнал от планетата, Павлиш побърза към съединителния отсек. За пренасянето на ранения и вземането на Павлиш бяха определени шест минути. Бауер вървеше след него, буташе контейнера с лекарствата и вещите, нужни на станцията, и му завиждаше гласно. След него вървеше Милош и си повтаряше като на урок: „Вторият сандък вляво, в десния ъгъл...“ Той не само се страхуваше, че е забравил как се лекува; по-страшно бе ако забрави кое къде стои.

— Той ще ти помогне, ако има нещо — каза Павлиш, без да се обръща.

— Кой?

— Пациентът ти. Нали е медик.

... Когато люкът се отмести и двама души в скъсани, някога сини комбинезони внесоха носилката, Павлиш от пръв поглед разбра, че този пациент няма скоро да почне да подсказва на Милош как да го лекува.

Всред белите бинтове имаше широка цепнатина за очите и тясна — за устата. Очите бяха отворени и втрещени, сякаш от уплаха. Павлиш прекара ръката си над тях — стори му се, че човекът е мъртъв. Но тясната цепнатина всред бинтовете трепна, раненият бе забелязал жеста на Павлиш.

— Нищо — каза той тихо, — нищо...

От мостика капитанът наблюдаваше сцената по телевизионната връзка. Той разбра, че на Павлиш е трудно да остави болния и да се прехвърли в катера.

— Върви, Слава — каза капитанът. — Ако потрябва, ще извикаме базата.

Носилката беше в прохода. Хората, които бяха я внесли, чакаха.

— Там... — започна докторът. Той беше в съзнание, но когато говореше, изпитваше силни болки; да остане в съзнание му бе невероятно трудно. Сякаш се вкопчваше за ръба на действителността,

висеше на него, държейки се с краищата на пръстите си, и искаше да каже нещо важно.

— Да тръгваме — каза единият от дошлите, много едър човек. — Може да не успеем.

— Ето писмото — вторият, нисичък и очевидно много слаб, защото комбинезонът висеше на него, подаде на Милош голям син плик. — Успяхме да приготвим само това. Тук са отчетът и данните от наблюденията.

Милош пое плика, но едва ли съобразяваше какво прави. Бауер взе плика.

Павлиш сложи ръка на рамото на Милош.

— Започвай — каза той.

Раненият бе в безсъзнание.

3.

„Тези хора навярно са много уморени — мислеше Павлиш — или аз не им харесах“. Катерът навлезе във високите облаци. Едрият тромав мъж управляваше машината. Той бе невъобразимо мръсен. И макар че и другарят му, слабият, бе също невъобразимо мръсен, все пак, ако се организираше съревнование между тях, пилотът би го спечелил. Павлиш си помисли, че сигурно на планетата пилотът има коварен враг, който сутринта го е натопил в някое блато. А може би нямат вода и на всичко отгоре огледалата в станцията са счупени.

Сякаш досецайки се за какво мисли новият доктор, пилотът се обърна.

— Странно зрелище, нали? — Сините очи върху кафявото лице изглеждаха като порцеланови.

Павлиш не посмя да оспорва мнението му.

— Ние не са запознахме. Аз съм Джим.

— Лескин — представи се слабият. Той полулежеше в креслото със затворени очи.

— Владислав Павлиш, Слава — и изговаряйки това, Павлиш помисли, че избърза с поканата към събеседниците си за интимност.

— Доктор Павлиш — каза Лескин. — Какво пък, много ми е приятно.

— Как са болните? — залита Павлиш.

— Различно — отвърна пилотът Джим. Лескин отново бе затворил очи. — Кракът на Леополд е счупен. Татяна-голямата има треска. Останалите — както дойде. Всеки си има свой вкус.

— А вие? — веднага мина към работата Павлиш.

— Аз? — Пилотът объркано погледна към Лескин, но не получи подкрепа. Тогава пусна щурвала и засука ръкава на комбинезона си над лакътя. Откри се дълбок, още незаздравял белег, сякаш ръката беше ударена с брадва. — От треската аз вече два пъти боледувах — побърза да успокои той Павлиш.

— Джим, не плаши доктора — каза Лескин. Гласът му беше тънък и малко капризен.

— Щом кацнем, ще ви оправя — каза Павлиш. — След два дни няма да има и следа.

При тези думи Лескин окончателно се събуди и каза назидателно:

— Вие сте нетактичен, млади човече. Стрешний е изключителен лекар.

— Не исках да поставя под съмнение...

— Аз пък ви повтарям, че Стрешний е отличен лекар и правеше всичко, което е по силите на човека. А вие дори не знаете нашите условия и...

Павлиш искаше да се озъби, защото смяташе себе си също за добър лекар, но се въздържа. Най-вероятно Лескин ревнуваше. Стрешний е бил негов приятел. А Павлиш се намирал в ролята на голобрадия лейтенант, когото са изпратили във взвода, любимият командир на който е бил ранен предния ден.

Лескин имаше дълго сънливо лице с мек увиснал нос. Повече не можеше да се види: лицето му бе наплескано с кал; като на индианец, излязъл на пътеката на войната.

— Радиостанцията ни е слабичка — направи отвличащ маньовър пилотът Джим, който явно бе миролюбив човек, нещо присъщо на великаните. — Експедиционна, от втория вариант. Така се радваме, че идвате при нас. Много се страхувахме, че докторът няма да издържи. Ами този ваш юноша добър ли е?

— Той е трети механик — отвърна Павлиш. — А втората му специалност е хирургията.

Павлиш не каза нищо на новите си познати за своите съмнения и тревоги.

4.

Катерът спря. Креслото отново се притисна към гърба му. Павлиш напипа върху гърдите са катарамата. Лескин протегна ръката си в сива ръкавица, за да му помогне. Пилотът Джим стана и спусна перденцето на пулта.

— Добре дошли — каза той. — За щастие, ръми...

До него Павлиш се чувствуваше като недорасъл.

Лескин взе чантата на Павлиш.

— Не бързайте — каза той, — ще ни посрещнат.

На вратата се почука. Три пъти. Джим се дръпна назад, за да отвори товарния люк. Лескин каза:

— Не се бавете.

Павлиш прекрачи и Лескин, хващайки го за лакътя, настойчиво, сякаш искаше да му каже нещо тайно, го поведе към всъдехода, който беше на три крачки от катера. Люкът на всъдехода бе отворен и пред него стоеше момче, изцапано както двамата; то гледаше нагоре, към небето, и не обърна никакво внимание на Павлиш. Джим изваждаше контейнера. Павлиш искаше да му помогне, но това тук не се разрешаваше. Лескин го набута във всъдехода; съвсем обикновен експедиционен всъдеход.

Джим и момчето се мъчеха да напъхат през люка големия контейнер, но това не беше лесно. Те бързаха. Лескин, седнал до отворения горен люк, гледаше нагоре и мълчеше. Когато товаренето завърши, малкият шофьор се обърна към Павлиш и каза с дълбок красив глас:

— Здравейте, докторе. Аз съм Татяна-малката.

Павлиш се представи, като едва са сдържа да каже, че никога не е виждал толкова мръсна женска физиономия.

Татяна-малката седна на мястото на водача и подкара всъдехода така, че Павлиш едва не заби главата си в куката до люка. Той си помисли, че не е успял дори да види какво е времето тук. Всъдеходът подскачаше из дупките. Не се бяха постарали да прокарат път.

5.

Всъдеходът премина по равна площадка и рязко спра. Светлината зад илюминаторите се промени. Стана топла, жълта.

— Ето че пристигнахме — каза Татяна.

Павлиш забеляза, че спътниците му изведнъж се отпуснаха, сякаш напрежението, в което се намираха дотогава, изчезна.

— Помогнете ми да снемем контейнера — каза Джим. — Обидно ще бъде да счупим нещо, когато вече сме си у дома.

— Там има селъодка — каза Павлиш. — И черен хляб.

— Селъодка — помлясквайки каза Джим. — Аз сам ще нося кутията, както скъперникът рицар своето любимо ковчеже — Джим явно имаше слабост към цитатите и поговорките.

Татяна отвори люка и никой не пречеше вече на Павлиш да слезе пръв.

Всъдеходът се намирал в гараж, изграден сигурно и здраво като крепост. Вратите му бяха затворени. Гаражът бе ярко осветен и от пръв поглед се виждаше, че той е удобен и дори уютен, както са уютни работните кабинети и работилниците, чиито стопани не се грижат за впечатлението на околните, а просто живеят и работят в тях.

Пред всъдехода стоеше слаба жена с къси къдриви тъмни коси, с бретон над челото, лицето ѝ бе дребно, с остра брадичка и големи очи, с пухкави устни, леко извити в ъглите нагоре. Жената беше изрядно чиста: по комбинезона, лицето и ръцете ѝ нямаше и петънце от кал. „С водата тук са добре“ — помисли си Павлиш.

— Доктор Павлиш? — полита тя, но не дочака отговора му. — Здравейте. Наричам се Нина Рава. Аз съм началника на станцията. Ще живеете в стаята, където преди живееше Стрешний. Починете си, а после ще обядваме заедно.

— Благодаря — отвърна Павлиш, като сподави желанието да сподели с началника на станцията колко е приятно да срещнеш чист човек.

По покрива нещо затропа, сякаш върху него се сгромолясваше водопад от камъни. Лампите се залюляха. Една от тях се пръсна и по пода се посипаха парчета.

Всички притихнаха и зачакаха. Камъните продължаваха да се сипят.

— Какво е това? — залита Павлиш, но никой не го чу.

— Да вървим! — извика Джим. — Той няма да миряса скоро.

— Колко пъти казвах — обади се Лескин — да боядисаме покрива в зелено.

— Вероятно... — започна Татяна-малката, но Нина я прекъсна.

— Да не си посмяла! — Те се разбираха отлично помежду си. Павлиш обърна внимание на широката ивица от лейкопласт върху челото на Татяна и когато тя го изпращаше до стаята му, ѝ каза:

— Ако и вие сте одраскана, обадете ми се, защото може да загной.

— О, то почти зарасна — отвърна Таня и Павлиш не ѝ повярва. — И изобщо белегът краси изследвача. Съвсем не мога да разбера Нина, която дори си пусна бретон, за да не види никой как драконът я перна по челото. Добре, че окото ѝ е здраво.

Спряха пред една врата.

— Влезте — каза Таня. — Тук живееше Стрешний. Само нищо не му размествайте. Докторът няма да ви прости това. Той е много прибран.

6.

— Обядът е след половин час — каза Татяна. — Ние минахме край трапезарията. Третата врата от тук. Ще запомните ли?

— Благодаря, а къде е болницата?

— Нина ще ви разкаже всичко. Не се безпокойте за болните. Ако беше само за тях, нямаше да ви викаме. Но ще има други — завърши тя убедено и веднага смени темата: — В гардероба са вещите на Стрешний. Можете да ги използвате. Той няма да се сърди. Там е мрежата срещу комари и всичко останало.

Татяна изчезна.

Останал сам, Павлиш реши да се преоблече. Той пристигна в синия си всекидневен мундир на Далечната Служба и приличаше на папагал сред врабци. Отвори чантата и извади сапун и четка. По мивката суетливо бягаха малки насекоми, прилични на черни мравки. Павлиш пусна струя вода върху тях, изми се и се приближи до прозореца. През решетката се виждаше склонът на хълма, на чийто връх бе построена станцията. По склона надолу, към гората растяха дребни храсти, сред които се издигаха редки ниски дървета. Понататък, до хоризонта се простираше скучна сивозелена равнина. Далеч в леката мъгла се виждаше още един хълм. На около три километра в равнината течеше река, която отразяваше светлите облаци; те бяха полупрозрачни и пропускаха слънчевата светлина, от което всички предмети хвърляха леки размити сенки, а самите оставаха безплътни и без тегло. Площадката пред станцията бе празна, само на единия край над стълб с някакви уреди се виеше рой насекоми.

Навсякъде из помещението бяха останали следи от Стрешний. На масичката имаше книги, накъсани листове, касетки. В ъгъла се търкаляше сгънат мръсен комбинезон. Но леглото бе чисто и застлано.

Върху масата лежеше дебела книга в зелена подвързия. Павлиш я отвори. Докторът се оказа консерватор. Той не само бе водил дневник, но го бе писал на ръка. Почеркът му бе четлив, буквите закръглени и всяка една добре изписана.

Очите му пробягаха по първите редове:

„... Дневникът ми не може да представлява нито научна, нито литературна ценност. По-скоро това е средство да организираш собствените си мисли...“

Павлиш затвори дневника. Никой не му бе дал право да го чете.

И изведнъж той видя, че вече са минали четиридесет минути. Не е хубаво. Всички вече са се събрали в трапезарията, идването на нов човек в далечна станция е цяло събитие, трябва да отговаря на задължителните въпроси, а често пъти далеч не винаги знаеш каква е новата постановка на „Большой театр“ и прокопана ли е шахтата на Луната. Павлиш се огледа в огледалото. Лекарят трябва да служи за пример на околните — да бъде стегнат, избръснат, точен.

В това време нещо избухна. Станцията се разклати. Някой изтича по коридора. И настъпи тишина.

7.

В трапезарията нямаше никой. Хората бяха излезли внезапно от нея — на масата имаше чисти чинии, от тенджерата се вдигаше пара, столовете бяха разместени, един бе паднал и никой не бе намерил време да го вдигне...

— Ех, тези тайни — промърмори Павлиш и изправи стола. — Загадки, тайни, летящи холандци. Сега ще се окаже, че съм съвсем сам. Другите са изчезнали в неизвестна посока.

Собственият му глас прозвуча неестествено и Павлиш се запъна. Той постоя няколко секунди, като се заслушваше, после излезе от трапезарията и тръгна по коридора към изхода, към гаража.

Станцията беше малка, но изглеждаше просторна поради многото врати, задънени коридорчета, лаборатории, складове и стаички с неизвестно предназначение. Павлиш спря пред една врата, по-голяма от другите, която му се стори, че води към гаража. Тя бе заключена отвътре със солидно саморъчно направено резе. Отвори го с усилие. Грешка: оказа се, че вратата води направо към улицата. Замириса му на топъл влажен въздух, изпълнен с жуженето на насекоми. Павлиш прекрачи прага, но някой го хвана грубо за рамото и го дръпна назад.

Лескин заключи вратата.

— Подлудяхте ли? — попита той безцеремонно.

— Извинете — отвърна Павлиш, — още не съм свикнал с навиците ви.

— Ако трябва да свиквате, няма да изкарате много дълго тук — каза Лескин. Той бе чист и се оказа твърде сериозен петдесетгодишен човек, с лице, покрито с дълбоки бръчки, сякаш природата бе използвала за прокарването им не нож, а длето.

— В най-добрия случай бихте напълнили станцията с комари — продължи Лескин. — И щяхте да изпозаразите всички с треска. Преди всичко себе си. Не се сърдете. Ще свикнете. И при вида на отворена врата също ще изпадате в ужас. Търсехте трапезарията ли?

— Не — отвърна Павлиш. — Обядващите.

— Обядващите са в гаража. Обядът ще закъснее. А аз търсех вас. Вратата на гаража бе съвсем наблизо.

— Влезте — каза Лескин добродушно. — Те сега ще се върнат.

Гаражът бе празен. Всъдеходът бе изчезнал. Лескин се послуша и забърза към шалтера при вратата.

— Не се плашете, докторе — каза той.

Павлиш не разбираше от какво трябва да се плаши и за всеки случай отстъпи към стената.

В отвора се показва тъпата муцуна на всъдехода. Той пълзеше бавно. Тържествено пресече гаража и спря до отсрещната му стена. На буксир той влачеше трупа на някакво грамадно сиво животно, от което висяха две черни парчета, големи колкото платна на фрегата.

На фона на белия правоъгълник на вратата подскачаха две човешки фигурки. Те приличаха на кукли от театъра на сенките, размахваха ръчички и са суетяха. Нещо голямо и тъмно закри за миг светлината и изведнъж затрещяха изстрели. Някой дръпна шалтера, вратата се затвори и сякаш отрязва шума и суматохата.

— Всички тук ли са? — попита Нина. Лицето ѝ бе закрито от голяма тъмна кърпа. В ръката си държеше пистолет.

— Всички — отговори Джим, скачайки от всъдехода. — Преброих ги.

Татяна-малката се приближи до сивата грамада и сложи крак върху нея.

— Махараджата на Хайдерабад и убитият от него тигър-човекоядец. Къде е фотографът?

— Не се превземай, Татяна — каза Лескин. — Той може да е още жив.

— Нито един тигър не се е отървявал жив от изстрела на младия махараджа — възрази Татяна.

Лейкопластът бе паднал. Челото ѝ бе цялото в кръв. Павлиш забеляза това, но краката му го понесоха към проснатото на пода чудовище. Това беше дракон. Във всеки случай Павлиш не можеше да намери друга дума. Главата му бе над един метър дълга, жълтите зъби блестяха, стъклените очи заплашително се пулеха, а черните парчета се оказаха крила.

Ето значи кой е виновникът за бедите и нещастията.

— Не ви се е случвало да срещнете такова мъниче по-рано, нали? — приближи до Павлиш Джим. — Размах на крилата петнадесет метра!

— Не дай си боже — каза Павлиш. — Нямам желание за такива запознанства.

До Павлиш се бе спрял нисък плешив човек с кръгло добро лице.

— Вас ли преследваше? — запита Павлиш.

— Преследваше? — човекът се усмихна топло, като че ли думата му хареса. — Преследваше. Колко меко е казано. Сякаш упорит поклонник преследва някоя девойка. Не, той бе тръгнал на лов за нас. — Човекът неумело се опираше на бастуна си.

— Тогава можем да ви поздравим?

— Да, това е първият — каза Нина, като освободи главата си. — Запознайте се: Леополд, нашият сеизмолог и геофизик.

— Вижте — каза Татяна и повдигна края на крилото. — Вчера стрелях по него. Улучила съм крилото.

— А смъртоносният изстрел на махараджата? — запита Леополд и се намръщи от болка. Кракът му не опираше до пода.

Под крилото видяха крака на дракона, който завършваше с извити като ятагани нокти.

— Добре ще е да си направя кинжал — каза Джим. — Цена няма да има на Земята. Сред колекционерите.

— Има време, ще си направиш — каза Нина. — Този ще го разрежем на малки късчета, за да разберем как е устроен.

Тя погледна Павлиш, сякаш му даваше да разбере, че това вече е негова работа.

— Нима той не е единствен? — запита Павлиш.

Въпросът му развесели всички.

— Ами тогава с кого воювахме, докато вкарвахме всъдехода в гаража? — залита Татяна. — Навън са роднините му. Сега те ще мъстят жестоко.

И сякаш като потвърждение на думите ѝ по покрива отново загърмя. Грохотът бе толкова силен, че трябваше да се обясняват със знаци. Гаражът започна да са клати и на Павлиш му се прииска по-скоро да се скрие зад отворената врата, която водеше към станцията. Джим замаха с огромния см юмрук към тавана, но жестът му нямаше никакъв ефект върху хулиганите. Лескин извади пистолета си и го

насочи нагоре. Нина хвана ръката му. Всички стояха вдигнали нагоре глави и чакаха. И покривът не издържа. Нахлу бяла светлина и Павлиш видя жълтите ятагани, които разкъсваха метала, сякаш че беше картон.

8.

От краткия, но шумен и яростен бой с дракона, който искаше непременно да отмъсти за смъртта на своя роднина, у Павлиш останаха откъслечни спомени, както у човек, който иска да си представи последователността на някой семеен скандал, но не може да разбере с какво е започнал. Той помнеше, че Лескин стреля нагоре, помнеше, че драконът искаше да се вмъкне през дупката и единият му крак се клатеше във въздуха, търсейки да хване някого от тези, които се бяха притиснали към стените, помнеше, че Джим включи пожарния кран и струята вода, която падаше в отворената паст на чудовището, го застави да се отдръпне; но какво беше правил самият той през тези две-три минути, Павлиш изобщо не можеше да си спомни, макар да се надяваше, че не е проявил особена страхливост.

— Свърши се — каза Нина, като гледеше широкия, с разкъсани краища отвор, над който ниско летяха облаци. — Ще трябва тази нощ да поправим покрива. Има ли доброволци?

— Аз ще го поправя — каза Джин. — Не ми трябва помощници.

— А аз? — запита Павлиш.

— Ще трябва да се заемете с него — и Нина посочи дракона.

— Само внимавайте да не ви зарази с нещо — предупреди Лескин.

— Нека сега се върнем в трапезарията — подкани Нина — и да продължим прекъснатия обяд. Леополд, тръгвайте за лазарета, след обяда докторът ще дойде при вас.

Павлиш превърза набързо раната на Татяна-малката, която с еднакъв стоицизъм понасяше болката и укорите на Павлиш и дори успя да му разкаже как са убили дракона.

— Това го измисли доктор Стрешний. Та тях нищо не ги лови. Стрешний се сети да направим чучело на човек и да го свържем с взривна капсула. Три дни не се приближиха до примамката, може би реагират само на подвижна цел...

— Много ли са? Потърпете, сега свършвам.

— Нищо, аз съм търпелива. Не се срещат по много заедно. Научих се дори да ги различавам. Този, който взривихме, е доста малък. А имат и майка — тя просто закрива слънцето. Според мен тя беше на покрива. Реят се в небето като соколи и съвсем не изглеждат страшни. А пикират като камък. Секунда — и вече е тук. Ако си облечен в черно или зелено, можеш все пак да се отървеш, но всяко светло петно за тях е както червения парцал за бика. Сигурно сте забелязали, че ние мажем с кал дори и лицата си.

— Забелязах.

— Това не е патология, а необходимост.

— А не може ли все пак без кал?

— Какво друго да измислим. Грим нямаме. Скафандрите ни са светли. В тях изобщо не излизаме. Можем да се завием с кърпа. Така прави Нина. Но при тукашната горещина, само тя може да работи забулена. Калта е по-удобна.

— Може ли да тръгваме?

— Да вървим.

9.

— Седнете, докторе — каза Нина. — Време е да ви разкажа всичко.

Павлиш седна послушно. Татяна изтича в болницата, за да нахрани болните.

— Излиза, като че ли нарочно ви плашим. Не планета, а някакъв кошмар. Фантастичен роман. Бързо повикване от далечна станция. Там някаква неясна заплаха отнася един след друг живота на хората. После идват непознати, носилки, загадъчно пътуване над страшната планета.

Джим донесе тенджерата със супата и сипа в чинните. В неговите ръце черпакът изглеждаше като чаена лъжичка. И чинията му беше особена — събираше три литра.

— Отговорът се крие в страшното чудовище, което преследва мирните учени — каза Нина.

— И го хранят с младички научни сътруднички — подхвана Джим.

Лескин не участвуваше в играта. Той ядеше супата си методично, малко скучновато, като възрастен, попаднал случайно на детски празник.

Татяна се върна от лазарета и седна.

— Как така се е получило, че по-рано не са разбрали за драконите? — запита Павлиш.

— И ние се чудим — каза Нина. — Кой знае защо първата експедиция не е споменала и дума за тях. Според мен станало е така, защото техният лагер е бил далеч от тук, на брега на морето. А там фауната е друга.

— Също не винаги приятна — добави Татяна.

— Да. Когато започнали да търсят място за постоянната станция, харесали нашия хълм. Тогава бил сезонът на дъждовете. От сутрин до вечер валели проливни дъждове. А при дъжд тези гадини не летят. Стоят си в гнездата.

— С вдигнати нагоре очи ние ходим сега — каза Татяна. — Тогава бяхме като на курорт. Дъждовете току-що бяха престанали, затопли се. Бяхме се накарани да ходим някъде с Нина. Стоях във всъдехода, а тя идваше към мен и носеше някакъв уред. И досега умът ми не може да побере нейната реакция тогава: седя си аз, Нина се втурва през люка, загубила някъде уреда, и затваря капака. Че като прасна по покрива! А аз нищо не разбирам... Нина, помниш ли?

Нина кимна. А Павлиш си позволи да се усъмни, че някога Нина се е разхождала по тази планета като на курорт.

— Добре — каза Нина, като изчака Татяна да свърши. — Всичко това е ясно. Павлиш вече видя дракона. Но ние имаме и други проблеми. И по-добре ще бъде да се запознае веднага с тях. Проблем номер две са комарите. Това не са комари, а изверги, лично за мен пострашни и от драконите. Жилото им е един сантиметър дълго и пробива всякаква тъкан. Излизат на лов веднага щом залезе слънцето. Ако те изпохапят, ще заболееш от треска. В болницата сега лежи Татяна-голямата. Така живеем — през деня драконите, през нощта — комарите, а трябва да проверяваме уредите денонощно.

— Да не мислите — каза Лескин, завършвайки със супата, — че се оплакваме от живота. Навсякъде има мъчнотии.

— Не съм и мислил...

— Почакайте. От друга страна, вие може да не дооцените нашите проблеми поради лекотата, с която за съжаление у нас е прието да се говори за сериозните неща. Ако не се вземат мерки, мъчно мога да си представя как ще свърши всичко. Яжте, супата ви ще изстине.

— Той мисли как да се отървем от драконите — каза Татяна. — Всички сме минали по този път, докторе.

Лазаретът бе малко по-голям от другите помещения. В едната му половина имаше две легла. По-близкото до вратата бе застлано, на второто лежеше Леополд. Зад завеската в другата половина също имаше легло. В него спеше тъмнокожа кърдроска жена.

— Таня, спиш ли? — запита Леополд, когато Павлиш прегледа крака му.

— Не. Събудих се. Докторе, искам да се запозная с вас — гласът бе слаб.

Татяна-голямата имаше висока температура, челото ѝ бе влажно, очите ѝ блестяха. На фона на шоколадовото ѝ лице устните ѝ

изглеждаха светлосиви.

— След един час ще започне последният припадък — каза Татяна. — Аз вече зная. Разболявам се за трети път. При тази треска всичко е като по часовник. Но пък от драконите не се страхувам. Те не нападат черните.

— Ами онази седмица кой те нападна? Мечка ли?

— О, това беше дракон далтоник — каза Татяна.

Тя погледна лукаво Павлиш. Докторът ѝ харесваше.

— Там на поличката трябва да се намира тетрадката на доктор Стрешний — каза Леополд. — На нея е написано „Комарна треска“. В нея е описана историята на Татянината болест.

Павлиш взе тетрадката. Познатият почерк. Сякаш прие дежурство в клиниката.

10.

Когато Павлиш стигна най-последно до гаража, драконът вече бе опънат на пода. Ципестите му крила бяха обтегнати, краката притиснати към корема, а озъбената паст отметната назад.

Джим се бе покатерил върху покрива на всъдехода и фотографираше дракона отгоре. Другите чакаха кога ще свърши снимките и му пречеха със съветите си. Особено Лескин, който смяташе, че Джим върши всичко не както трябва. Той беше астроном и считаше фотографирането за своя епархия.

Драконът бе страшен. Съвсем не бе трудно да си го представиш жив — половинтонен управляем снаряд!

— И защо ли не ни обичат? — замислено каза Татяна-малката.

— Лошото е там — каза Нина, като видя влезлия Павлиш, — че ние няма да можем до края на пребиваването си тук да бягаме от драконите. В края на краищата те ще ни видят сметката поотделно.

— Не сте ли уморен, Павлиш? — запита тя. — Тогава ще ръководите аутопсията.

Изведнъж Павлиш разбра, че времето на запознаването е минало. Никой повече няма да го сравнява със Стрешний, предварително убеден, че предишният доктор е по-добър. Започва работата. Павлиш е поел дежурството и сега той трябва да измисли как да се отърват от драконите.

... Към полунощ Павлиш бе толкова изморен, сякаш целия ден бе мъкнал камъни. Главното бе вече назад — насеченият дракон бе поставен в хладилниците и съдовете. Примитивна, но успешно устроена бойна машина. Горедолу на равнището на птеродактилите. Много трудно е било да се убие. Вероятно мината-капан е оптималното средство за борба с тях. Още по-добре ще бъде, ако се снабдят със зенитно оръдие. Наистина, Павлиш разбираше, че всяко подобно искане би довело до това, че от базата вместо оръдие биха изпратили психиатър.

— Какво пък — в отговор на тази информация каза Джим, който никога не падаше духом. — Ще зареждаме мини. Да става каквото ще.

— Занеси сърцето в хладилника — каза Павлиш. — После ще разгледаме стомаха му. И за днес стига.

Павлиш се отпусна и дори започна да командува. Джим послушно помъкна към склада пластмасовата торба с десеткилограмовото сърце на дракона.

В един и половина, като установи, че стомахът на дракона е празен, ако не се смятат дузината камъчета, Павлиш обяви края на работния ден, един твърде дълъг първи ден на непознатата планета (а само сутринта той беше на няколко хиляди километра от този райски кът!). Дълго се миха с Джим под душа, мъчейки се, но доста безуспешно, да махнат от себе си миризмата на дракона.

— Докторе, ясно ли ти е кого изяждат драконите? — запита Джим, изтривайки се.

— Никого не изяждат — отвърна Павлиш. — Не се шегувам.

Павлиш се домъкна полузаспал до каютата си и потъна в сън, като в бездънна яма.

11.

— Добро утро, докторе — каза Джим. Той стоеше до леглото на Павлиш с наведена глава, защото навсякъде трябваше да се навежда. — Не те ли събудих?

Въпросът бе съвсем излишен. Той бе събудил Павлиш.

— Колко ли съм спал?

— Малко — отвърна Джим. — Седем часа. След вчерашната работа можеше и повече да поспиш. Но ние с Таня-малката се готвим да ходим в гората и си помислих, че сигурно ще ти е интересно да дойдеш с нас. Заедно ще изхвърлим остатъците от дракона, че много лошо миришат. Впрочем Татяна-голямата е вече на крака и е дежурна по кухня. Пази се! Татяна е екзотична жена и е много емоционална. Е, хайде, отивам да товаря месото.

Първо Павлиш се отби в лазарета. Леополд четеше. Кракът не го безпокоеше. Павлиш приседна на ръба на леглото и те поведоха лек разговор. Лекарите обичат на сутрешната визитация да си побъбрят с оздравяващите. Освен това на Павлиш и Леополд им беше приятно да разговарят, те изпитваха взаимна симпатия.

В трапезарията Павлиш намери Татяна-голямата. От вчерашния пристъп нямаше и следа. Тя се зарадва, като го видя, и Павлиш помисли, че Татяна е изобщо много здрав и енергичен човек и ѝ е интересно и весело да живее. Петнистият комбинезон ѝ стоеше елегантно, като парадния мундир на капитан на звезден лайнер.

— О, знаменитият драконоборец, здравейте! — каза Татяна. После плавно отиде до кухнята и затрака с кафеника. Обади се:

— Когато избиете всички дракони, оставете ми един мъничък.

— Защо?

— В нашето село той ще има голям успех. Старците разказват, че по-рано по нашите земи имало много дракони. После били изтребени. Някои и досега вярват на тези приказки. По-рано изобщо е имало много и различни животни.

— А сега?

— Сега много от тях са изчезнали.

— А коя е причината според вас?

— Трудно е да се каже... Съветвам ви да се обърнете към нашия главен теоретик — доктор Стрешний. Сигурно дневникът му е тук. Той винаги ни уверяваше, че е последният представител на племето на мемоаристите.

— Видях дневника му. Но нямам разрешение да го чета.

— Стрешний не би ви се разсърдил. В него вие сигурно ще намерите нещо полезно — той имаше съображения, които може би ще ви насочат към разкриване на загадката.

Татяна донесе кафето. Влезе Джим.

— Време е да тръгваме.

12.

Джим прикачи количката с остатъците от дракона към всъдехода и те ги откараха долу в ямата за отпадъци. Други дракони нямаше. Валеше ситен дъжд, а драконите не обичат такова време.

После всъдеходът тръгна надолу, към реката, където Джим имаше работа: като геолог, той отдавна искаше да огледа скалите, но все не му стигаше времето.

Павлиш седеше до Таня-малката, която шофираше.

— Има ли много животни тук?

— Малко са — отвърна Таня. Тя прехапа долната си устна. Тъмен кичур коса бе покрил бинта на главата ѝ. На Павлиш му се стори, че прилича на мъничък ковбой, на когото се е паднал особено опасен мустанг.

Полегатите брегове на ручея, обрасли с храсти и бодлива трева, ставаха все по-стръмни; потокът, който се попълваше от водите на изворите и от дъждовната вода, се превръщаше в истинска река. По ивицата изгнила трева и по остатъците от счупени клонки можеше да се съди колко високо се издига водата по време на проливните дъждове. Всъдеходът се прехвърли през дебел повален ствол и замря до урвата.

Джим изпълзя първи. Той постоя до люка, вглеждайки се в небето.

— Аз ще поработя — каза той, — а вие, ако искате, се поразходете. Само че внимателно.

Павлиш и Таня изминаха няколко метра надолу по течението и спряха над прозрачната вода, където играеха сини малки рибки.

— Има ли комари тук?

— Не зная — каза Таня и вдигна качулката си, защото внезапно дъждът се бе усилил, капките започнаха да падат със сила във водата и да правят мехури.

Павлиш забеляза късче бяла вълна на земята и го вдигна.

— Казвахте, че тук има малко животни...

— О, пострадал е мармот. Сигурно е мармот — Татяна приближи. — Отначало ви сметнах за сноб. Идват понякога такива от Далечния Флот. По тях всичко свети, като на древен генерал. И ни гледат с презрение: о, колко сте мръсни и неугледни, колко сте обикновени!

— Вече имате по-добро мнение за мен?

— Майсторски разрязахте дракона. Сякаш цял живот сте се занимавали с рязане на дракони.

Като разговаряха, те тръгнаха по-нататък, към гората. На една полянка пред тях Павлиш дочу някаква врява. Хвана Таня за ръката и тя, разбрала каква е работата, замря.

Над храстите полянката изглеждаше празна и безжизнена. Шумоленето и мляскането идваха отдолу. Двамата се приближиха внимателно.

Две малки птички се биеха над полуоглозгания скелет на голямо животно. Без да им обръща внимание едра стоножка се бе вкопчила в черепа и късаше с краката си бели пухчета козина.

— Татяна, Павлиш — викаше Джим. — Къде сте?

— Да вървим — каза Таня. — Това е най-обикновен мармот.

— Мармот? Мислех, че са дребнички.

— Големи са, но са съвсем безобидни. Понякога ги срещаме в гората.

Джим стоеше до всъдехода. Дъждът бе престанал.

— По-бързо — извика той. — Долетя дракон!

Павлиш вдигна глава. Под самия облак бавно кръжеше един дракон. Павлиш бутна Татяна първа да скочи през люка. Като пуцаше капака, той още веднъж погледна нагоре. Драконът все така кръжеше над тях, наглед мирен и безопасен.

13.

Когато всъдеходът стигна до хълма, небето се изясни напълно. Облаците се носеха, сякаш бързаха за някъде, в друг район, където спешно бе нужен дъжд. Започваше да припича.

Павлиш не дочака всъдеходът да стигне до вратата на гаража, отметна люка и скочи на твърдата изтъпкана земя край сградата на станцията.

— Ще ви отворя вратата — извика той на Джим.

— Назад! — извика Джим.

И в същия миг Павлиш почувствува остро убождане. И още едно... Нападението на комарите бе неочаквано и предателско: та нали те трябваше да се появят през нощта? Павлиш спря и почна да маха с ръце. Джим нещо крещеше.

Павлиш разбра, че единственото спасение е по-скоро да се скрие в гаража. Той дотича до вратата и хвана широката дръжка, за да дръпне вратата встрани. Двигателят на всъдехода изрева, сякаш машината също крещеше нещо и Павлиш случайно вдигна очи нагоре.

Драконът падаше върху него като камък.

Павлиш не можеше да откъсне погледа си от увеличаващото се като в мултипликационен филм чудовище. Той дори различи зъбите в отворената му паст. И в същото време нямаше сили да побегне, да се скрие — това беше нещо нереално, което не се отнасяше до него... Та нали той съвсем миролюбиво отваряше вратата на гаража и никога не е обиждал драконите...

Всъщност на Павлиш само му се струваше, че стои неподвижен. Той успя да се дръпне встрани и да падне край стената, а драконът, протегнал нокти, щракна с тях като с кастанети на метър от земята, и докато съобразяваше защо в ноктите му не се намира това топличко и вкусничко човече, всъдеходът се бухна в стената и без малко не смачка Павлиш. Ще не ще драконът трябваше да се издигне нагоре, проклинайки човешката солидарност.

Вратата на гаража се отвори и Лескин, който излезе от нея, помогна на Павлиш да се скрие в зданието. Всъдеходът запълзя след тях и на дракона не оставаше нищо друго освен да забие клюна си в многострадалната врата на гаража.

— Е, сега до мръкване няма да можем да си покажем и носа навън — недоволно каза Лескин. — Дъждът спря, драконите се вбесиха, а на някои от нас им доставя удоволствие да се правят на разхождаща се мишена.

— Поздравявам ви с бойното кръщение — каза приближилата се Нина.

Началничката, както ѝ се полагаше, беше спокойна и доброжелателна.

— Обидно е — вълнуваше се Татяна-малката. — Сега наистина никой не може да излезе. А аз исках да заредя нова мина.

— И защо ли тези дракони не обичат лекарите — замислено запита Джим, без да се обръща към никого. — Нарочно ги преследват!

— Драконите знаят, че някога при нас ще дойде лекар, който ще отгатне защо искат да ни изядат — отвърна Нина.

— Аз ли съм този лекар? — запита Павлиш.

Павлиш помисли, че постоянната опасност става част от бита. Ще минат още няколко седмици и драконите ще бъдат сравнявани с комарите. Хората ще се научат да стрелят по тях с рогатини, да ги убиват с химически препарати, да ги пропъждат с нещо. И ще работят. Защото не може да спиращ работата си само защото те преследват неуязвимите дракони.

— Павлиш — каза Нина. — Вие трябва да посетите кабинета си в качеството си на пациент. Бузата ви е разкъсана. И сте страшно мръсен. А лекарят трябва да ни служи за пример във всичко.

Така Павлиш встъпи в кръвното братство.

14.

Като се изми и лепна на бузата си лейкопласт, Павлиш приседна до масата, за да поеме дъх. Обхванала го бе предателска слабост. Дори на човек с умерено въображение не бе трудно да си представи какво би станало с Павлиш, ако драконът беше протегнал ноктите си половин метър по-ниско. А въображението на лекаря бе отлично.

Взе в ръце дневника на Стрешний, отвори го и отново го затвори. Трябва да поговори с Нина. Дневникът наистина може да послужи.

В този миг, сякаш бе подслушвала мислите му, влезе Нина.

— Не ви ли попречих? Лейкопластът ви придава войнствен вид.

— Благодаря. Не съм се стремил към това.

— Записките на Стрешний ли четете?

— Иска ми се, но не се решавам. Едва ли са предназначени за чужди хора.

— Грешите. Може би в рода на доктора да е имало графоман, но той не само обичаше да чете на глас откъси от дневника си, ами го пробутваше на всеки, който се опитваше да се отърве от това развлечение под предлог, че не може да възприема при четене на глас.

— Това за вас ли се отнасяше?

— Да. Така че четете спокойно. Стрешний ще се радва.

— Джим каза, че драконите не обичали лекарите. Какво се случи със Стрешний?

— Той се занимаваше с комарите. Беше отишъл на отсрещния хълм, а когато тръгнал да се връща, замислил се и забравил да погледне небето... Ами това пък сега какво е?

Нина гледаше пода. По него като черна връвчица бягаха дребнички мравки.

— Още вчера ги видях, но не им обърнах сериозно внимание.

— Не, това е нещо ново. Ако и те хапят...

Павлиш проследи посоката на мравешката върволица — тя се вдигаше до умивалника, връщаше се обратно и се скриваше под леглото.

— Бързат на водопой — каза Павлиш. — Доколкото разбирам, не ни обръщат никакво внимание.

— Добре ще е...

Нина носеше твърдо бремето на отговорността. Тя е началник на станцията, тя решава всичко. Павлиш си помисли, че сигурно младата жена притежава особени данни, за да заеме мястото, което обикновено се дава на силни, смели и патили мъже, които са изследвали по двадесет планети.

Няколко дни по-късно Павлиш узна, че Нина се отнася точно към този тип хора. Това ѝ бе шестата планета и никой в центъра не се съмняваше, че ще се справи с работата. Тя беше от онези нежни на вид, винаги спокойни и вежливи стоманени човечета, които без видими усилия стават първи навсякъде — и в училището, и в института, и в науката. Носеше цялата отговорност за станцията и у никого не възникваше въпрос защо този жребий се е паднал точно на нея. Но за да разбере всичко това, Павлиш трябваше да прекара на станцията доста време.

— Дойдох, защото си помислих, че един нов човек би трябвало да погледне на бедите ни по друг начин — у нас са се изработили стереотипи и те ни пречат.

— Все пак може би с нещо сте разгневили драконите?

Нина погледна към мравешката върволица.

— Трябва да проверим как са се промъкнали в станцията. Павлиш, ще се заемете ли?... Как бихме могли ние да разгневим драконите?

— В животинския свят няма безпричинна агресивност.

— Не сме ги нападнали. И сме готови за компромиси. Но компромиси могат да правят само разумни същества.

— Може и да не сте забелязали. Кого още нападат драконите?

— Вчера вие изследвахте стомаха на дракона.

— Нина, тук ли си? — на вратата се показва Таня-малката. Комбинезонът ѝ бе украсен с огърлица от зъбите на дракона. Зрелището бе впечатляващо.

— Лескин те търси навсякъде. Уверен е, че магнитното поле се държи не както подобава.

— И какво?

— Както винаги. Сигурен е, че няма да свърши с добро.

— Тръгвам — каза Нина. — Лескин е песимист. Всяка експедиция трябва да има по един песимист. Подозирам, че психолозите нарочно ни го дадоха, за да уравновесят безкрайния оптимизъм на Таня.

Останал сам, Павлиш отново разгърна дневника на доктор Стрешний.

Докторът наистина е обичал да пише подробно и изчерпателно. Павлиш си представи как, наклонил глава встрани, Стрешний се е любувал на завършената конструкция на изречението, на стройните дълги абзаци и на редките старинни думи. Първите страници бяха заети с описание на хълма и строежа на станцията; направени бяха характеристики на членовете на експедицията — дълги и подробни, но внимателни — докторът е гледал на дневника си като на литературно произведение и не е искал да обиди никого. На пета страница Павлиш срещна първата мисъл, която се отнасяше до днешното събитие.

„Скоро дъждовете ще спрат. Ще започне пролетта. Планетата сигурно притежава умерено богата фауна, сегашната оскъдица съм склонен да обясня с неблагоприятното време на годината. Мога да си представя как с повишаване на температурата и с появата на слънцето от дупките, гнездата и бърлогите ще изпълзят, изскочат и излетят най-различни животинки и някои от тях могат да бъдат толкова съобразителни, че да поискат да влязат с нас в някакви отношения. Нямам предвид разум. Опитът ми подсказва, че тази планета още не е дозряла за появата на разум. Но шансовете, че няма да ни обърнат внимание са твърде малки — ние сме доста очебиещи и шумни, непривични и по своему несъзнателно агресивни. Днес сутринта имах малък конфликт с Татяна-голямата; тя следеше работата на стройбота, който правеше «помийната яма» за станцията. Част от отпадъците остават и трябва някъде да ги крием. Именно да ги крием, без да нарушаваме обичайният живот на окръжаващата ни среда. С присъщото за тази изключително мила жена лекомислие тя се задоволи с изкопаната от стройбота дълбока яма.

«Къде е херметично затварящия се капак?» — зададох закономерния за моето положение въпрос...“

Изминали още няколко дни и очакванията на доктор Стрешний започнали да се сбъдват.

„Днес ме ухапа комар. По-точно това не е комар, а насекомо, функциите на което спрямо нас, хората, са сходни с функциите на комарите на Земята. Той е дребен, тихичко бръмчи и хапе. Заради това, без да отежняваме фантазията си с измисляне на нови названия, ще наричаме този мъчител комар. Веднага предупредих Нина, че трябва да вземем мерки срещу надмощието на комарите. Именно надмощие, подчертах аз, защото много повече са шансовете този кръвопиец да не е случаен екзотичен гост на нашия хълм. След него ще дойдат и други любители на моята кръв...“

След три дни Леополд се разболял от треска. Три дни доктор Стрешний се борил с невидимия, непознат и непобедим враг, за щастие не толкова упорит, че да погуби жертвата си. На третия ден треската отстъпила. Опитът и известен шанс позволили на доктора да свърже треската с комарите и поради това през седмицата, когато почти всички сътрудници на станцията успели да преболедуват (включително и самият Стрешний), дневникът бе изцяло посветен на комарите. Някои изречения от тези записки заинтересуваха Павлиш и той ги подчерта.

„Гнездата на комарите са някъде близо до нас. Излитат след залез и очевидно реагират добре на топлина. И досега не зная две много важни неща: кой освен нас е обект на нападенията на комарите и второ, какъв е жизненият им цикъл. При първата си свободна минута ще тръгна да търся убежищата им.“

Докторът не бе успял да направи това, защото се бяха появили драконите. Много по-страшни от комарите. В дневника се описваха подробно всички случаи на нападенията на драконите върху сътрудниците на станцията. Стрешний се е мъчил да намери в тях някаква логика и връзка. Той самият бе поставил удивителна по полето на страницата, където бе написано: „Драконът не се отказа от преследването на Леополд, дори когато той се скри в зданието. Той се мъчеше да влезе и да го измъкне навън“.

Потънал в четенето, Павлиш не забеляза кога бе влязла Татяна-малката. Едва когато над ухото му изтракаха зъбите на дракона — Татянината огърлица — той разбра, че тя, надничайки през рамото му, чете заедно с него дневника.

— Не исках да ви преча, докторе — каза Татяна. — Но днес аз почти спасих живота ви и нямате право да ме изгоните. Още повече, че също имам своя теория.

— Разказвайте — каза Павлиш, като затвори дневника.

— Разбира се, драконите не обичат хората. И знаете ли защо? Преди десетина години тук пристигнала звездна експедиция. Не наша, а чужда. И те също били антропоиди. Докато живели тук, тези хора намразили страшно драконите. Преследвали ги, разрушавали гнездата им, разбивали с чукове драконовите яйца и убивали малките им. И сега драконите смятат, че техните врагове са се върнали. Нали е убедително?

— И какво предлагаш? — запита Павлиш, без да отговори на въпроса ѝ.

— Аз? Засега да пълзим на четири крака, а в свободното си време да търсим остатъци от базата на тези, които са били тук преди нас.

— А защо да пълзим?

— За да не ни вземат за хора.

— Глупости — каза Павлиш, като реши, че Татяна се шегува. И веднага помисли, че и в шегата се крие любопитно наблюдение. — Но наистина, когато драконът се спусна върху мен, той протегна ноктите си твърде високо.

— Аха — зарадва се Татяна, — това вече е повод да направим опит. Нали?

Павлиш се усмихна мълчаливо. Татяна веднага изчезна. Павлиш отвори отново дневника на Стрешний. Напосоки.

„Предполагам, че популацията на хълма е стабилна и ограничена в пространството, а далечината на полета на комарите е малка. Трябва да се провери, като се набележат няколко екземпляра...“

Павлиш прелисти страницата.

„Когато настъпва нощта и не ти се спи, защото нищо по-сигурно не прогонва съня ти, както неразрешимия проблем, който стои пред теб, въображението, освободено от дневните ограничения на реалността, разкъсва рамките на логиката и подсказва решения, които през деня биха изглеждали нелепи, детински и наивни... Аз пиша именно нощем, сега е три часа, станцията спи — не, Джим не спи, той има пристъп на треска, скоро бях при него. Заобикалят ме образи, родени от миналото на тази планета, където няма място за човека, в което човек не се вмести и може би и в настоящето няма да може да се вмести. Ние сме свикнали да награждаваме околния свят с разум — това е остатък от онези далечни епохи, когато и горите, и планините, и моретата, и слънцето са били живи, зли и коварни и рядко добри същества, съпричастни към всяка дума, мисъл и съмнение на първобитния човек. Светът, още неподвластен на хората и враждебен към тях, бил населен от чужд разум, изпрацащ им дъждове и сняг, ветрове и суша, свирепи хищници... А тук? Зад целенасочената озлобеност на драконите и комарите не се ли крие волята на чужд и враждебен на нас разум, за когото нашите конкретни, хапещи врагове не са нищо повече от оръдия на отмъщението, а може би и нещо още по-просто — левкоцити, които изгонват от организма чуждото начало.

Зад прозорците вали ситен дъжд, планетата изчаква... Не, време е за сън“.

Тук дневникът прекъсваше. Докторът не бе успял да се върне отново към него.

15.

Сред трапезарията стоеше Таня-малката. Разчорлена, с горящи очи, а драконовите зъби бляскаха на гърдите ѝ. Над нея се бе надвесил мрачният Лескин. Нина седеше до масата и се мъчеше да не се засмее.

— Ако беше загинала — обясняваше Лескин на Таня — щеше да се наложи да евакуираме станцията. Нима допускаш, че някой ще одобри експедиция от изследователи, които се оставят да бъдат разкъсани от разни твари?

— Не — каза Таня-малката. — Не мисля така.

— Аха — Лескин забеляза Павлиш. — Подозирам, че докторът е известен за този набег.

— Не — побърза да отговори Павлиш, — защото не зная какво е станало.

— Таничка, — каза Нина ласкаво — посвети Павлиш.

— Кълна се, че докторът няма нищо общо с моята работа — възкликна Татяна. — Той дори и не подозираше. Изобщо, изкарах на площадката всъдехода, метнах върху себе си едно одеало, изпълзах от долния люк и тръгнах по празното място.

— Джигитът не се бои от рога и копита — загадъчно процитира Джим. В гласа му не се чувствуваха осъдителни нотки.

— Запълзах, а драконите почнаха да летят над мен.

— Не летяха, а пикираха — поправи я Лескин.

— И докато Лескин, който наблюдаваше това през прозореца на обсерваторията, се измъкваше през решетката, забравил къде е вратата — продължи Таня, — аз допълзах обратно. А той е ядосан, че не успя да ме спаси.

— Ясно — каза Павлиш. — Вие сте искали да се убедите дали драконите нападат пълзящи животни. И изобразявахте такова животно.

— Много сте съобразителен — съгласи се Татяна.

— Нападат — каза Джим. — Добре че опитът не сполучи. Иначе трябваше да пълзим. Представяте ли си как бих пълзял аз?

Татяна-голямата извика от кухнята:

— Престанете да разказвате ужасии, защото ще загубите апетит. Нося бульона.

Павлиш седна на мястото си до Нина. Тя тихо го попита:

— Обърнахте ли внимание, че Татяна е изпълзяла на няколко метра и е успяла да се върне? И драконите протягали ноктите си над главата ѝ, но не са улучили?

— Точно така! — чу думите ѝ Татяна-малката.

— Мъжете имат право да падат на колене само в моите крака — приключи дискусията Татяна-голямата. — За жените това не се отнася. Имайте пред вид това, докторе... Да не сте посмели да се унижавате пред драконите.

— Ще имам пред вид — каза Павлиш.

— И все пак аз съм възмутен — намеси се Лескин. — Не бива в края на краищата трагическият аспект на нашето пребиваване на тази планета редовно да се свежда до шега. Вие се смеете и забравяте, че Татяна е нарушила грубо дисциплината и че ако продължаване да се държим така, драконите ще избият всички ни.

16.

Вечерта, когато слънцето залезе и настъпи този благословен час, когато драконите се прибират в гнездата си, а комарите още не са се захванали със своето черно дело, станцията опустя. Всеки имаше да свърши множество неотложни неща; всички бяха изостанали от графика и бързаха да навакшат часовете на принудителното безделие.

Павлиш настигна Джим на изхода.

— Много ли бързаш?

— Не, не много. — Вежливостта и отзивчивостта бяха неговите силни качества. Сигурно в училище е давал на мързеливите ученици да преписват от него. Всички експлоатираха Джим. Павлиш знаеше, че той бърза, защото освен своята, трябваше да свърши и работата на Леополд. Но какво да прави — Павлиш не бе по-добър.

— Джим, покажи ми дупките.

— Какви дупки?

— Доктор Стрешний е наблюдавал как комарите излитат от някакви дупки.

— Да вървим.

Джим тръгна напред. Той бе загърнат с одеало с гумени маншети на китките на ръцете. На главата си имаше пластмасова каска, прилична на шлема на дъвен водолаз. Големите очила и кърпата за глава му придаваха вид на полярник, който с последни сили се стреми към полюса. Павлиш знаеше, че по облеклото почти не се различава от Джим. Той бе взел снаряжението на Стрешний, а Леополд, който умееше всичко, го нагласи и усъвършенствува.

— Виж — каза Джим, като спря до склона. — Дупките.

Склонът бе осеян с малки пещери, около тридесет сантиметра в диаметър.

— Кой живее тук освен комарите?

— Стрешний смяташе, че тук живеят и мармоти. В дъждовния период те стоят в дупките, а през сухия се прехвърлят в гората.

— А те хапят ли?

— О, не, те са съвсем безобидни. Нямаат уста, а хоботче. С него ровят земята и търсят насекоми.

— Какви мармоти ще са тогава?

— Някой пръв ги е нарекъл така. Ако ги бяха нарекли мравояди, щяха да бъдат мравояди. Аз тръгвам.

Павлиш седна до дупките и реши да почака. Валеше ситен дъжд, дракони не се очакваха. Комарите се виеха наоколо, но бяха малко. Под защитния костюм и с двойните ръкавици бе горещо. Дупките изглеждаха като очи на чудовища. Нишките, които водеха до разгадаване на загадката, се пресичаха някъде тук наблизо. Засега обаче Павлиш не можеше да ги забележи.

Сякаш струя пара се проточи от една черна дупка. Тя се извиваше нагоре и се разпиляваше като ветрило от вятъра. Павлиш се загледа. Мила мамо! Та това бяха комари! Десетки хиляди насекоми напущаха дома си и се отправяха на лов. Докторът бе прав. Те гнездяха в дупките.

Комарите реагираха на топлината. Те променяха посоката, за да си пийнат от кръвта на Павлиш — не само от най-близките дупки, но и от далечните, от храстите долу по склона...

След две минути нервите на Павлиш не издържаха и той хукна нагоре. Дотърча до станцията, обсипан с комари като елха със скреж и дълго стоя под топлия душ, за да се отърве от тях. Но пък измисли малко или много приемлив метод за борба; до дупките да се сложи нещо топло — и капанът е готов.

Три комара Павлиш запази. Занесе ги в стаята си в една кутийка. Съблече се, дръпна малко чекмеджето на бюрото, постави там кутийката, поотвори я и зачака. Не се наложи да чака дълго. Комарите като самолети изстребители се измъкнаха от чекмеджето и без да сбъркат нито веднъж, се впиха в протегнатата им насреца ръка. Павлиш изтърпя убождането и малко жално гледаше как телата им се подуваха от собствената му кръв. Най-последни тези изверги се насмукаха, откъснаха се един след друг от ръката му и литнаха да търсят тъмно и скрито местенце, за да отпочинат. Намериха го в цепнатината между леглото и умивалника.

Павлиш прелистваше дневника на Стрешний и поглеждаше към комарите. Те дремеха мирно на стената. Може би върху тях не се разпростира... Изведнъж единият от комарите неловко замаха с

крилца, опита се да литне, но не можа и падна на пода. Замря. След няколко секунди вторият комар последва примера му. Третият също.

Павлиш приклезна. Комарите лежах на пода, вирнали крачета. Мъртви. Не бяха нужни други анализи. Бяха се отровили от кръвта на Павлиш. Законът за взаимната неядливост (що за откритие в биологията и канибализма!) бе всеобщ на тази планета. Отношенията на хората с местната фауна никога няма да станат гастрономически. Комарите се привличаха само от топлината.

17.

— Как мога да видя някой мармот? — попита на вечерята Павлиш, седналата до него Нина.

— И аз не съм ги виждала отблизо, а само отдалеч — отвърна тя. — Те са много страхливи и предпазливи.

— Приличат на пингвини — допълни Татяна-голямата.

— Аз ще ви уловя един — каза Таня-малката. — Видях едно тяхно гнездо долу.

Мармотът бе много необходим на Павлиш. Комарите живееха в техните дупки.

На сутринта Татяна домъкна един мармот.

— Докторе — надникна тя в лазарета, където Павлиш провеждаше лечебна гимнастика на Леополд. — Задачата е изпълнена. Пленникът е тук.

Павлиш веднага се досети за какво става дума.

— Ще го разпитвам аз. Къде го сложихте?

— Лежи вързан в танка.

— Не се ли съпротивляваше?

— Не. Исках да го внеса в станцията, но Нина забранява.

— Защо? — запита Павлиш и забърза след Таня. — Нали на улицата има дракони?

— Тя смята, че е заразен. Нима ще спориш с нея!

— Разбира се, тя е права... Вали ли?

— Дракони не се виждат. Не се страхувайте.

— Аз не се страхувам от драконите. Кой в наши дни се бои от тях?

Всъдеходът бе до полуотворената врата на гаража. До него стоеше Нина, която днес бе дневална и затова бе с престилка с волани. Но кокетната престилка не бе превърнала началничката в домакиня. Дори кичурът коса, който трябваше да скрива белега на челото и бе в чудесна хармония с престилчицата, не спасяваше положението. Сякаш отгатнала погледа на Павлиш, Нина каза:

— Аз готвя чудесно. Днес сам ще се убедите в това.

И веднага продължи със съвсем друг глас:

— Павлиш, ако това животно ви е абсолютно необходимо, занимавайте се с него сам. Няма да позволя никой да го пипа. Та то е полумъртво!

— Ти пък откъде знаеш? — възмути се Таня. — То е във всъдехода. Никой освен мен не го е виждал. Много мило животно.

— Надникнах вътре. Аз също съм любопитна... Татяна!

Татяна бе вече до всъдехода. Тя отвори люка и преди Павлиш да успее да я настигне и ѝ помогне, измъкна навън вързания мармот.

— Пипах го вече с ръце — заяви Таня.

Павлиш се наведе над мармота. Той лежеше на една страна и дишаше тежко. Голям бе колкото средно куче. Имаше закръглено продълговато тяло с къси лапички. Бялата му муцунка бе източена в хоботче. Мармотът се дърпаше и се мъчеше да се освободи, но някак вяло, сякаш искаше да покаже, че не се е примирил със съдбата си.

— Не го развързвайте — предупреди Татяна, — защото ще избяга. Къде тогава ще ви хвана друг? Те не се търкалят на път и под път.

Мармотът въздъхна. Той наистина се търкаляше на пътя.

Няколко комара се виеха над него. Всеки миг можеше да се появи и някой дракон. Павлиш бутна Таня настрана, взе в ръце мармота и го внесе в станцията.

След два часа мармотът умря. Той бе изтощен и болен от всякакви болести (Нина, както винаги, бе права). Павлиш не можа да го спаси, но изследва кръвта и съдържанието на стомаха му — все пак мармотът даде своята лепта за науката.

Картината, която се очертаваше, бе твърде логична. Липсваше само последният щрих. Докато Павлиш се занимаваше с жертвата си, в лабораторията надникна Нина и му зададе няколко въпроса. И Павлиш разбра, че тя е наясно за хода на разсъжденията му.

Последният щрих бе намерен късно вечерта.

18.

Павлиш играеше в трапезарията шах със симпатичния Леополд; беседваха мирно за изкуството. И двамата поставяха Ботичели пред Рафаел и се гордееха малко със собствената си смелост. Внезапно в стаята се втурна Татяна-голямата в защитно облекло, страшна като марсианин от старинна картинка, и като сне маската, извика:

— Не мога да работя повече в този ад! Изпратете ме на Юпитер или на Меркурий, па макар там да няма въздух, нищо да няма!

— Какво се е случило? — скочи Павлиш.

— Докторе, вика ви Нина. Смята, че е нещо интересно. Тя е някакъв морален урод. Дори от мишка не се страхува. Това вече е прекалено! Къде тръгвате! Първо се облечете! Там има комари. А тебе, Пол, няма да те пусна. Без крак остана, сега и без глава... Ще играем с тебе шах.

Разбира се, Леополд не я послуша. Той настигна Павлиш в коридора. Облечен бе странно — Павлиш не се досети веднага, че бе смъкнал от Татяна защитния ѝ плащ. Павлиш хвана под ръка Леополд и той стигна до изхода, като подскачаше на един крак. Зад вратата светлината на прожектор ослепи очите им, а гласът на Джим ги спря:

— Стойте! Който направи само една крачка, ще умре.

На Павлиш не беше ясно дали Джим се шегува или цитира неточно поредния класик, но той спря послушно. Гласът на Джим идваше някъде отгоре, от тъмнината зад лъча на прожектора.

— Те са на купола на обсерваторията — каза учуден Леополд.

Павлиш се огледа. Нищо. Погледът му се плъзна надолу. Цялата площадка бе покрита от черен движещ се килим. Сякаш земята бе отворила всичките си пори и бе пуснала навън безброй мравки.

— Докторе, виждали ли сте такава нещо? — запита Нина отгоре.

— Не, не ми се е случвало — отвърна Павлиш, като се пазеше от комарите.

— Ако продължи — каза Лескин, — ще трябва да евакуираме станцията.

Мравките се движеха зад прага на вратата, на половин метър от обувките на Павлиш. В безсмисленото им на пръв поглед сноване се чувствуваше система и някакъв устрем. И макар че всяка мравка бягаше по свой определен път, цялото море постепенно се преместваше вдясно, към края на възвишението.

— От къде ли са дошли? — залита Павлиш. — Кой видя как започна всичко това?

Внезапно от покрива над главата на Павлиш се чу гласът на Татяна-малката:

— Бях тръгнала към склада за запасни части за радиопредавателя и гледам, бягат мравки. Повиках Нина, тя беше с Лескин в обсерваторията. Дойде и Джим. Всичко стана толкова бързо, че едва успях да се покатеря на покрива, а те на купола. Интересно така ли ще бъде винаги или е временно.

— Временно е — каза Павлиш, като направи крачка напред. — Мравките не хапят. — Той разбута с крак мравешкия поток, който, ускорявайки движението си, като водопад се спущаше зад пределите на осветения кръг.

Докато Нина, Таня и Джим слязат долу, мравешкият ариергард вече пресичаше площадката. Земята бе изровена, като че ли някой бе минал по нея с гребло.

— Значи те излизаха направо от земята?

— Да, видях ги — каза Таня-малката.

— Това ми напомня на миграциите на лемингите — каза Нина.

Павлиш кимна. Той бе съгласен с Нина. Тя мислеше за същото, за което мислеше и той. Павлиш бе сигурен деветдесет процента, че могат да се справят с драконите. И той знаеше как, макар че десетте процента риск го накараха да се въздържи и да не открие своите рецепти. До сутринта.

19.

На сутринта Нина запитва:

— Павлиш, ще ви бъде ли нужен всъдехода?

— Току-що мислех да го поискам.

— Е, падна ли ябълката върху главата на Нютон? — запитва Джим.

— Падна — съгласи се Павлиш.

— Татяна, провери акумулаторите — каза Нина. — Общо отиване и връщане са около двадесет и пет километра. А няма никакъв път.

— Нина! — извика Павлиш. — Вие сте гений!

— Съмнявам се — каза Нина. — Трябваше по-рано да се сетя.

— У нас Нина е първа навсякъде — подкрепи Павлиш Таня-малката. — Дори и в биологията. Къде ще вървим, докторе?

Павлиш се обърна към Нина.

— Не се превземайте, Слава — усмихна се тя. — Вие знаете по-добре от мен. Към съседния хълм. Вярно ли е?

— Вярно.

— С доктора ще идат Татяна-малката и Джим. Другите остават тук.

— В края на краищата аз съм съвсем свободен... — каза Лескин.

Пътят през гората се оказа тежък. В твърдите, но не винаги благоразумни ръце на Таня-малката всъдеходът подскачаше като скакалец. Като по чудо пътниците не си изпочупиха ръцете и краката.

— Доколкото разбирам — започна Лескин, когато всъдеходът забави хода си, като се промъкваше през храсталака — ние отиваме да видим къде живеят драконите. Ако се вярва на разсъжденията на нашия началник и на Павлиш, те прелитат от съседния хълм. Какво пък, логично е...

Лескин замълча, като даваше възможност на Павлиш да продължи.

— Ще им нанесем удар право в леговището им?

И едва сега Павлиш забеляза, че Лескии бе взел пистолета си.

Джим също го видя и каза:

— Само че не с твоя топ, Лескин.

— Аз не съм молил да се взема оръжие — каза Павлиш.

— Аз пък, докторе, съм лишен от вашия алтруизъм. Вие не можете да знаете какво ни чака. Опитът ми подсказва...

Татяна се намръщи и накара всъдехода да прескочи едно тясно деренце. Пътниците се струпаха един върху друг и беседата прекъсна. Когато колата отново изпъзля на равно, Татяна каза:

— Павлиш е хуманист, а ние, изследователите, сме груби хора. Той няма да ни позволи да обиждаме безобидните мъничета. Те имат дечица. А Лескин ще иде при тях с маслиново клонче. Правилно е, че Нина му разреши да дойде с нас. В края на краищата станцията ще мине и без астроном.

— Докторе, вие наистина ли смятате, че драконите трябва да се пазят? — каза Лескин, без да обръща внимание на речта на Таня.

— И не само аз. Нина също мисли така. И Таня, според мен...

— О, аз съм луда по тях — каза Таня и рязко подкара напред.

Като се хвана за ремъците над седалката, Павлиш произнесе следния монолог:

— Човечеството — каза той с чувство — е най-големият престъпник и само с дълго разкаяние ще може да измоли опрощаване на греховете си. Един мъдрец е казал: „Където се появи човекът, природата се превръща в окръжаваща среда“. Ние упорито изменяхме тази среда в наш интерес, без да мислим за природата. Унищожихме маса живи същества, някои напълно.

— И вие ни обвинявате, че сме вдигнали ръка срещу природата на тази планета, само за да не ни изядат драконите — каза Джим.

— Бихме се радвали, ако можехме да не ги закачаме — каза Татяна. — Но все едно, те ни преследват. Дръжте се, сега ще скочим.

Всъдеходът отново подскочи. Павлиш загуби представа за броя на подскоците и дупките. Колата се носеше из девствената гора, като се прехвърляше през потоци и дерета.

— Ние мислим и действуваме по древните стереотипи — каза Павлиш. — Всички вие сте интелигентни хора, слушали сте лекции за ненамесата и така нататък. И сте готови да следвате повелите, които човечеството с толкова труд е успяло да формулира. Но е било

достатъчно само да ви закачат и у вас се е събудил ловецът. Убий дракона! — ето лозунгът, който сте си измислили.

— Павлиш, не обобщавайте — каза Таня. — Ловецът заговори само в Лескин. Той не вярва в дружбата с хищниците.

— Не вярвам — каза твърдо Лескин.

Павлиш разбра, че монологът не оказа голямо въздействие върху спътниците му. Те знаеха тези неща не по-зле от самия него. Хубаво е да разсъждаваш така във въсдехода, но къде по-зле е, ако трябва да следиш показанията на уредите, а над теб кръжи дракон и нищо не знае за екологията и хуманизма.

Въсдеходът пресече широка река, изпълзя на отсрещния бряг и започна бавно да се изкачва по склона, като заобикаляше големите дървета.

— Ще се качваме ли на хълма? — залита Татяна.

— Пристигнахме ли вече? — учуди се Павлиш. — Тогава по-добре ще бъде да се изкачим по-нагоре и да намерим някое място, но така, че да не привличаме вниманието.

— Ще трябва да обикаляме — каза Татяна — и в резултат ще вдигнем по-голям шум, отколкото ако изкачим хълма направо.

— Е добре, карай както знаеш.

Колата набра скорост и се запровира между храстите. Стана по-светло. После въсдеходът се наклони напред и излезе на равна тераска. През илюминаторите се виждаше склонът, осеян с дупки на мармоти. Спряха.

— Без малко не прегазих един мармот — каза Татяна. — Изскочи заплесът, право пред нас. Не знае правилата за уличното движение.

През страничния илюминатор Павлиш видя как от една дупка на около пет метра от въсдехода се показва тясна бяла муцунка. Мънички черни очи гледаха недоволно към тях. Хоботчето бе черно, с полепнали по него мравки. Бяха прекъснали обяда на мармота.

— Гледайте — извика Татяна, — пъди малките!

По поляната, като се препъваше, бързаше едър мармот. Предните му лапи се клатеха пред корема му и с тях той буташе към дупката две малки, които се дърпаха и се опитваха да избягат, за да видят отблизо невиджания гост. Най-после майката успя да набута чедата си в дупката и я запуши с тялото си, като навън остана само кръглият ѝ бял задник.

— Ще вървим ли нататък? — запита Таня.

— Да, те не се страхуват от нас. Нека се изкачим на платото.

Като че ли там имаше стотици мармоти. При вида на всъдехода те замираха изправени на едно място, а после или офейкваха, или се измъкваха бавно, с достойнство. Над мармотите се виеха ята от комари, но те не им обръщаха внимание.

Всъдеходът спря на края на голяма гола площадка, където растеше огромно, изкривено от ветровете дърво.

20.

На площадката нямаше никой. Тук-там се търкаляха увехнали клонки и се виждаха топките на драконовите екскременти. Земята бе отъпкана. „Жалко — помисли си Павлиш, — че експедицията е дошла тук за първи път в разгара на дъждовете, които са отнесли от нашия хълм всички очевидни следи от чуждите жилища.“

— Бърлогата — каза многозначително Лескин.

— Да бяхте скрили пистолета — обърна се към него Павлиш.

— Няма да стрелям без нужда — в гласа на Лескин прозвуча предупреждение, сякаш Павлиш се готвеше да остави другарите му да бъдат разкъсани от драконите, а той бе единственият им защитник.

— Ами хуманизмът къде остана? — запитва Таня.

— Всичко си има разумни граници — отвърна Лескин без да се усмихва.

Павлиш отвори страничния люк.

— Ще ни нападнат комарите — предупреди го Джим.

— Едва ли.

— Гледайте! — извика Татяна. — Там, под дървото!

Във вдлъбнатината между корените, постлана с клонки, лежах три кръгли яйца, всяко с диаметър около половин метър.

— Татяна, подкарай натам всъдехода — заповяда Лескин.

— Какво сте намислили?

— Не се месете, докторе! — избухна Лескин. — Стига красиви думи и разумни действия. Вашите любимци са зловни хищници и винаги ще бъдат заплаха за хората. Щом имаме възможност да намалим броя на тези гадини, длъжни сме да го сторим.

— Това прилича на истерия — Павлиш се мъчеше да говори спокойно. — Вие се стараете да се приравните с местните животни и да въдворявате справедливост в техния свят от позиция на силата.

— Не в техния свят! В нашия свят! Този свят никога вече няма да бъде такъв, какъвто е бил до идването на човека. Ние трябва да го направим удобен и безопасен.

Павлиш погледна Таня и Джим. На коя страна бяха?

— Лескин, с това няма да постигнеш нищо — каза Джим.

Астрономът пусна пистолета. У всички остана тягостно чувство от ненужната кавга. За да промени настроението, Татяна каза:

— Ще вземем ли едно яйце? Най-голямото в цялата вселена. Музеите няма да ни простят, ако не направим това.

— Може би по-добре ще бъде да го вземем следващия път? — запита Павлиш, без да спори.

Всъдеходът тръгна към дървото. Павлиш погледна към Лескин. Той седеше спокойно, но избягваше погледа на доктора. Като се показа от люка, Павлиш погледна нагоре. Нямаше никой.

— Не се безпокойте — каза Лескин, — ако стане нужда, ще ви прикроя.

Павлиш скочи на отъпканата земя. Лескин излезе втори и се спря опрял гръб на всъдехода. Изглеждаше спокоен, но Павлиш имаше предчувствие, че чака и най-малкия повод, за да започне да стреля. „Ей сега ще си отидем“ — помисли си той. Вдигна едно от яйцата. Беше тежко и хлъзгаво. Подаде го на Джим.

— Вижте, вижте, какво мъниче! — Татяна се бе подала до кръста през горния люк.

По площадката към всъдехода бавно тепкаше малко мармотче. Издуло хоботче и разкрачило крачета, то изразяваше самото любопитство.

— Да вземем и него! — извика Татяна.

Павлиш посегна към мармотчето и замря...

След мармотчето към дървото спокойно се мъкнеше сив дракон. Той лениво местеше лапите си, а крилете му се влачеха по земята. Отстрани изглеждаше на мъдрец, който размишлява за тленността на живота. Тук драконът бе господар и той отлично знаеше това. Равнодушно погледна към всъдехода.

— В колата! — извика Павлиш на Лескин, предполагайки, че той е зад гърба му.

Подхванал мармота като дете, заплашено от зло куче, той хукна към всъдехода и пропусна мига, когато Лескин започна да стреля в муцуната на приближаващия дракон.

Стана така, че в решаващия миг нямаше кой да спре Лескин. Павлиш се хвърли към колата с мармотчето в ръце и го подаде на

Татяна, която не беше успяла да се скрие. Джим бе във всъдехода и наместваше яйцето на дракона, за да не се смачка; следващата минута бе съставена от по-къси или по-дълги отрязъци, без да са свързани помежду си.

Павлиш потъна в люка и се плъзна към лостовете на всъдехода — ръцете на Татяна бяха заети, тя държеше мармотчето... С края на очите си той успя да забележи, как раненият дракон спря, приседна на опашката си, разтвори жълтата си паст и напрегна крила... А Лескин продължаваше настървено да стреля в него и да се приближава... но отгоре като камък се стрелкаше друг дракон...

Павлиш изви рязко колата, за да прегради пътя на дракона към Лескин и пред него като в несполучлив любителски филм се мяркаха облаци, стъблото на дървото, черните крила, сгромолясващата се на една страна земя... Само да не затисне Лескин... Викове, грохот... Като удари Павлиш по рамото, през страничния люк изскочи Джим... Татяна му помогна да набута вътре тялото на астронома, а ноктите на дракона забарабаниха по бронята на всъдехода...

После настъпи тишина...

— Аз бях длъжен — с твърд и спокоен глас внезапно каза Лескин — да защитя Павлиш... Аз исках... — и гласът му секна.

Павлиш с мъка пусна лостовете за управление. Пръстите му сякаш се бяха врязали в метала. Лескин лежеше на пода на кабината. Татяна разряза окървавения комбинезон. Мармотчето се сви на топка в ъгъла и затвори очи.

21.

Да извикат спасителния катер не можеха — нямаше къде да кацне. Да пренесат Лескин до станцията с всъдехода бе опасно. Беше загубил много кръв. Доколкото можа, Павлиш го превърза и му даде обезболяващи таблетки.

— Нека се спуснем към реката — каза той: вече нямаше кой да оспорва неговата власт.

Джим седна на мястото на шофьора. Павлиш и Таня подкрепяха Лескин и го пазеха да не се удари. Джим караше внимателно, но въпреки това всъдеходът подскачаше. Може би бе по-добре, че Лескин бе в безсъзнание.

Като слязоха до реката, навлязоха във водата и около четири километра плуваха надолу по течението. До ниския полегат бряг, на сто метра от който започваше рядка ниска гора, Павлиш помоли Джим да изкара всъдехода на брега и да спре до първите дървета. Изнесоха Лескин на тревата. Докторът и Таня останаха при него, а Джим трябваше да изтърчи с колата за лекарства и за спасителната капсула, в която без всякакъв риск можеха да пренесат болния до станцията.

— Опасно е все пак — каза Джим, като влизаше във всъдехода. — Ами ако долетят?

— Не се безпокой — отвърна Павлиш. — Драконите няма да дойдат.

— Сигурен ли си, докторе?

Павлиш и Татяна гледаха как всъдеходът пресече реката и като се промъкваше през храсталаците, се изкачи по склона. Изчезна, но известно време до тях достигаше пращенето на клонките и рева на моторите. После стана тихо. От време на време Лескин изстенваше. Денят бе облачен и сух.

— Не му се сърди, Слава — каза Таня. Тя седеше до Павлиш, обхванала с ръце коленете си. Павлиш вдигна ръката на Лескин и провери пулса. — Той мисли, че те е защищавал.

— Не се сърдя.

— Яйцето на дракона се счупи.

— Не съм и забелязал. А мармотчето живо ли е?

— Остана в кабината. И не знае, че всичко стана заради него.

Вятърът духна през реката и надипли водата.

— Таня, знаеш ли, че може би скоро нашата станция ще бъде преместена тук?

— На брега? Хубаво би било — Таня съвсем не се учуди.

— Харесва ли ти тук?

— Водата е до нас, ще можем да се къпем. Лятно време ще е горещо. А защо?

— Ще ти разкажа една малка криминална история. Нали всяка такава история трябва да завършва с монолог на детектива, който признава заблудите си и споделя прозренията си, които водят до извода кой е сипал отрова в любимата чаша на старата графиня.

— Разказвай, детективе — каза Таня. Тя бе уморена, безпокоеше се за Лескин и поддържаше играта без обичайния за нея ентузиазъм.

— Какво намерих, когато пристигнах в станцията? — продължи Павлиш. — Дракони, които нападаха хората. И изтормозена до краен предел експедиция.

— Това е преувеличено.

— Разбира се. Нали цялата литература се гради върху преувеличенията. А какви версии съществуваха? Че на планетата живеят троглодити и драконите са ни сметнали за тях. Едва ли. Равнището на еволюцията е съвсем друго. Втората версия е твоята: тук някога са идвали пришелци и са разсърдили драконите, които имат добра памет.

— Това е празна работа, а не версия.

— Тази версия не е по-лоша от всяка друга. В края на краищата всичко се свежда до двата варианта: или ние сме попречили на драконите, или те ни вземат за някой друг. На мен ми провървя. В деня, когато пристигнах, вие хванахте дракон. Аз го изследвах. И какво се установи? Метаболизмът на драконите не им позволява да се хранят с хората. Нещо повече, научавам, че комарите, които нападат стръвно хората, също не могат да пият нашата кръв. Те загиват от нея. И главното е, че и едните, и другите вилнеят само в района на нашия хълм. В гората вече ги няма.

— И тогава се появи нова версия — каза Татяна.

— Разбира се. Да я наречем версията на трагичната грешка. Без да забележим ние сме заели техния дом. Комарите се привличат от топлината — от топлината на мармотите. Откъде да знаят, че не е тази топлина. А драконите ни вземат за други, за своята обичайна плячка.

Защо когато драконът искаше да те хване, сви ноктите си на един метър височина от земята? Когато направих опита с пълзенето, драконът също не улучи, като сви ноктите си на метър от земята. И защо те нападат светли цветове?

— Инстинктът им ги подвежда. Те са свикнали да ловуват именно така.

— Но на нашия хълм мармоти няма!

— Точно това ни объркваше. Иначе лесно бихме се досетили каква е работата. И именно това ни е заставило да заемем мястото на мармотите в дажбата на комарите.

— А къде са... — започна Таня, но Павлиш я прекъсна:

— Следователно съществува екологична ниша. Всеки хълм представлява устойчиво съобщество. Комарите живеят в дупките на мармотите и смучат кръвта им. Най-вероятно самите те са необходими на мармотите. Може би те се хранят с личинките им. Мармотите се хранят и с мравки и също контролират числеността им... Драконите съседствуват също не без полза в това съобщество. Но строго следят тяхната територия да е неприкосновена. И изяждат слабите и мудните.

— А аз седях на покрива — си спомни Татяна.

— Нашествието на размножилите се свръх мярката мравки стана за мен последния щрих в картината на този свят — продължи Павлиш.
— Добре, да вървим нататък. Какво се получава? Ние идваме и се установяваме на хълма. В периода на проливните дъждове, когато животът на планетата замира. Започваме да строим, затрупваме дупките и без да ги забележим мармотите загиват или избягват в гората. Там липсва тяхната обичайна храна и те постепенно измират. Помниш ли мармота, който ти донесе в станцията? Той бе болен и полумъртъв. В процеса на еволюцията комарите са свикнали да се задоволяват със „своите“ мармоти. Да отлетят те не могат. Мармоти няма, те летят към топлината, хапят ни и умират. А драконите се лишават от родните си гнезда. Те биха сменили хълма, но на всеки хълм най-вероятно господствуват отделни родове и другите драконови родове не биха допуснали на своите хълмове чужденци...

— Ами ако и тук стане нещо подобно? — Татяна се обърна и се вслуша в звуците, които идваха от гората.

— Всичко зависи от нас. Преди да се преселим, трябва добре да поразгледаме дали не пречим някому.

— Съгласна съм — каза Татяна. — Тук ми харесва.

22.

Десет седмици след като Павлиш смени доктор Стрешний, „Сегежа“ влезе в орбита. Тя трябваше да пусне свой катер с багаж за станцията. Нина и Павлиш тръгнаха към площадката за кацане пеш, защото Татяна-малката и Джим поправяха въдехода — безотказната машина обяви стачка точно тогава, когато трябваше да покажат на гостите, че са пристигнали на образцова станция.

Скриха се от палещото слънце под навеса, до станционния спасителен катер. По хлъзгавата блестяща броня на катера шестуваше дълга верига от оранжеви паяци. Отпред пълзеше най-големият, командирът и след него идваха останалите, наредени по големина. Паяците не можеха да се задържат върху метала и понякога някой от тях звучно тупваше върху пластмасовия под, а останалите веднага попълваха строя.

— Намерили са гнездо — каза Павлиш.

Паяците обичат птичите яйца и винаги сновяха край тях.

— Крадци — каза Нина. — И както се случва винаги — страхливи.

Тя захлупи с длан един паяк-разузнавач, който бягаше пред строя. Той веднага се престори на умрял. Нина го захвърли в храстите. Другите паяци затърчаха, разтуриха строя и не знаеха къде да вървят.

— Нека се посетят. Може би папагалът ще успее да скрие другаде яйцата си.

Цицерон, който не изоставаше от Нина, реши, че тя е хвърлила паяка, за да ѝ го донесе обратно, и забърза към храста.

— Не се отдалечавай! — извика му Нина.

От клонката се спусна едър папагал. Той огледа блестящото копче върху мундира на Павлиш и реши да го вземе за спомен. Павлиш махна с ръка:

— По-добре скрий както трябва яйцата си. Не виждаш ли, че паяците идват?

— Искан ли ти се да отлетиш? — запита Нина.

— Не.

— И на мен не ми се иска. Още повече, че тук ще има още дълго време какво да се прави. Може би ще останеш?

— Нали Стрешний се връща?

— Ще се разберете.

— Знаеш, че ще отлетя.

Папагалът се приближи отново, като се целеше в копчето.

— Постепенно свикваме и заживяваме дружно.

— Благодаря. И да ме нямаше, резултатът би бил същия.

— Не зная. Винаги има опасност от ескалация на враждата. И с всяка крачка става все по-мъчно да се обърнеш назад и да намериш първата грешка. Та нали можеше да евакуират станцията и да затворят планетата за изследване, докато се намерят „действени методи за борба с враждебната фауна“.

Зад завоя се показва издрасканото чело на всъдехода. Колата спря до хангара. Таня скочи от люка. След нея се изтърси Наполеон.

— Нина — каза Татяна, — ние поръчахме открити колички. Дали са ги донесли?

— Сега ще разбереш. Потърпи малко. Наполеон, къде отиваш?

Татяна настигна Наполеон, щипна го по белия хобот, а той се обиди и седна върху изсъхналата трева.

Като блестеше на слънцето, катерът от „Сегежа“ се спущаше бавно на поляната. Изплашеният Цицерон изскочи от храстите и тикна муцунката си в корема на Нина. Той бе забравил за паяка и го стискаше в лапичката си като бонбон.

Люкът на катера се отметна и към земята се проточи наклонената рама. Присвил очи от яркото слънце, се появи Глеб Бауер. Той забеляза Павлиш и извика:

— Слава, загорял си като на курорт!

Доктор Стрешний, който се показва след Бауер, веднага погледна към небето. Нина каза:

— Това не се забравя лесно.

Мармотът Цицерон доби смелост и тръгна през поляната към Глеб, протягайки лапа, сякаш просеше. Бяха го разгледали страшно.

— Таня, грижи се за мармотите — каза Павлиш. — Клеопатра скоро ще има потомство.

— Не се измъчвай, Слава — каза Нина. — Ти просто не можеш да си представиш как ще живееш без твоята Клеопатра.

Глеб изпадна в умиление, като гледаше Цицерон.

— Какво е това чудо! Как се казваш, пингвинчо?

Цицерон разбра, че се обръщат към него и наведе глава встрани, обмисляйки какво да измъкне от непознатия човек.

— Това са мармоти, нали? — запита Стрешний, като се ръкува. — Не успях да ги разгледам отблизо.

— Не бива да просиш — каза Нина на Цицерон. — Ще дойде драконът и ще те вземе.

Наполеон скочи и заситни към хората, той приличаше на алчния златотърсач, закъснял при подялбата на златните мини в Клондайк.

Високо — високо в ослепителното слънчево небе кръжеше дракон, без да обръща никакво внимание на хората и мармотите.

Публикувано в списание „Наука и техника за младежта“, броеве
6, 7/1977 г.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.